

ANDRÁSSY

Dráma az árveréscsarnokban

Irta: WEBER TIBOR

Prologus ^{3/1/50}

Az "AUCTION" — árverés — már valahogyan hozzátartozik a new yorki utca napi életéhez. Itt-ott, mikor nagyrítkán van egy lyukas félórám és barangolok az avenuekon, mindig bemegyek a kis üzletekben tartott árverésekhez, melyeket a csödbement cégek helyiségeiben tartanak. Van itt sok szemfényveszt és móka, persze mindig a törvényes keretek között. Mikor elmegyek egy ilyen árverésre, mindig megfogadom magamnak, hogy semmire sem licitálok és rendszerint be is tartom fogadalmamat. Itt-ott persze bedől az ember. Így jutottam egy teás készlethez, melyet sohasem használok és egy karlsbadi hamutácahoz, mely a vételt követő napon összetört. Legutóbb egyik árverésen zsákba macskát vettem, szerepcsomagot ötven centért. Ebben miniatűr színházi látcső volt, mely megtévesztésig úgy nézett ki, mint egy valódi látcső. Csak éppen az volt a baj, hogy szabadszemmel sokkal jobban lehetett látni, mint evvel a "jutányos" árverési tárggyal...

A dráma

New York, feb. 24.

119 West 57 Street. A Kende műkereskedő cég árveréscsarnokában ülök. A Kende Galériában, most nem egy csödbement üzlet tömegét árverezik el. Ugy néz ki ez az elegáns helyiség Manhattan létkető szívében, mint egy muzeumi kiállítás, háttérben szinpaddal, melyet sötéztöld bársonyfüggöny takar. Itt vannak kiállítva egy régi magyar főuri család, az Andrásnyak, véren, tűzön, forradalmón és háborúk viharán át megmentett Amerikába hozott kincsei: diszgombok, vagyont érő goblének, Rubens, Van Dyck, Corot, Van Cleve, Caspar Netscher képek, a középkori ötvös művészet remekei, sok ezüst tárgy, ékszerek — többek között a 24 karátos összszulyu "kis" Andrásny gyémánt hajék és még mennyi minden...

A terem egyik sarkában beszélget egy újságíróval a szép Andrásny Stella grófnő, aki a (magyarszármazású) Kende-céget bizta meg az árverés megtartásával...

Herbert Kende, a cég előzé-

kény beltagja, vendégeket ka-
'auzol és magyaráz. Sürgés-
forgás a fényesen kivilágított
teremben. Vannak, akik a
gondos izléssel összeállított
(71 oldalas) katalógust ta-
nulmányozzák... Itt ülnek
Amerika első műkereskedői és
képszakértői, milliomosok és
mügyűjtők, akik készen állnak
(vagy ülnek) a licitációra.

Míntha valami izgalmas
dráma előadása kezdődne,
olyan feszült a levegő.

2 óra 15 perc. Elnémul a be-
szélgetés zaja. Az emberek le-
ülnek. Zenekar nem szól. Gong

nem zeng. Mégis csend van. A
"szinpad" függönyét felhuz-
zák. Kezdődik a dráma. A ga-
léria egyik inasa, a szinpad
mögül hozza az első árverési
tárgyat, öt szegélyezett ág-
ylepedőt. Az árverező, minden
bevezetés nélkül mondja erős
hangján: "Five Hemstitched
Linen Sheets, 85 inch width,
ráhimezve a grófi címer".
Az inas kihuz egy lepedőt a
halomból, felteríti a középén
álló zöld táblára, a többi darab
a tábla szélén hever, várja a
sorsát...

Megkezdődött az árverés. Ki-
kiáltási ár 25 dollár. Licitál-
nak. 30, 35, 50, 60, 70 dollár.
Senki többet. Egy, kettő, há-
rom. Leüt az árverező kalapá-
csa. Öt ágylepedő elment.
Ujabb hat jön. És megint
ujabb, mind a grófi címerrel
kihimezve... Csipketerítők s
egyéb fehérneműek, a világ
legjobb anyagából készítve...

Az első napon, most csak
kis tételek mennek. Másnap
van a nagy nap, mikor majd
licitál New York az ősi ma-
gyar emlékekre, a Rubens,
Van Dyck és a többi kincs-
őrö képre és — az osztrák
császári darabok legszebbiké-
vel is versenyző hatalmas gob-
lénékre...

Kopog a kalapács. Szöknek
és hullámszanak az árak. Az
ágylepedők, törülközők és pár-
nahajak, no meg a brüsszeli
és magyar csipketerítők las-
san átvándorolnak új, ameri-
kai gazdáikhoz...

Azután, majd másnap este,
leüt utoljára az árverő kala-
pácsa, mely megpecsételi az
Andrássy kincsek sorsát. Így
ismét beigazolódik a római
mondás: Sic Transit Gloria
Mundi... így mulik el a világ
dicsősége...

Vajjon kivülem, még hány
embernek jutott eszébe — az
üzleti gondolatok mellett, a
Kende-féle árverő szalonban,
hogy a Magyar Dráma egyik
néma fejezetének voltak tanúi,
akik eljöttek az Andrássy kin-
csek árverésére az 57 St.-re?

A régi, kiváló hazafiakból
illő magyar család számolta
itt fel multját, az emlékeket s
a saját nemzedékén átvonuló
magyar történelem sok fejeze-
tét...